

Narodna Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESECNO: 10 DINARA
PRETPLATA ZA INOSTRANSTVO TROMJES. DIN. 45

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

MALI OGLASNIK 20 RJEĆI DINARA 3.50
SVAKA DALJNJA RIJEĆI 25 PĀRA
PRIOPĆENO DIN 3 ŠTAMPANI REDAK
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA I

ŠIBENIK, PETAK 17 NOVEMBRA 1933

BROJ 40

Poslje izbora u Njemačkoj

Šta sada? Pitanje spoljne politike

Tek što su objavljeni rezultati njemačkih izbora, njemačka telegrafska agencija hakenkrajclerske stranke je objavila zvaničnu vijest, da će 12 novembra biti za uvijek jedan od najvećih dana istorije njemačkog naroda i da je tog dana kulminirala borba hakenkrajclerske stranke za populariziranje njemačkog naroda. Ta triumfala izjava je direktna posljedica utiska koji izazivaju objavljeni rezultati. 96 procenata njemačkih birača je izrazilo na plebiscitu slaganje s Hitlerom, preko 92 procenta je biralo hakenkrajclerske poljanike u Reichstag. Skoro niko nije imao hrabrosti da se odupre. Sve stanovništvo je izašlo na izbore u broju, koji do sada nikada nije postignut i ko nije glasao za politiku njemačke vlade i njene poslanice, predavao je više tehnički pogrešne glasačke cedulje nego kandidatske, koje su jasno pokazivale negodovanje.

Cilj je dakle postignut. Javnost se pita: šta sada. Ogorčena izborna propaganda, koja protiv običaja nije prešla m u redjelu, isla je u prvom redu za tim, da se rezultatom utice na inostranstvo. Dosta je sumnivo, da li je i taj cilj postignut. U hakenkrajlerskim krugovima su uvjereni, da će grandiozna manifestacija njemačke jednodušnosti podstići Francusku, Englesku i Sjedinjene Države, da izadu u susret njemačkim zahtjevima u pogledu naoružanja. Opjeni tim svojim uspjesima u Njemačkoj Hitler i njegovi priručnici i nehotice prenose domaće metode i u spoljnu politiku. Ali hakenkrajclerski prvaci zaboravljaju, da je mentalitet inostranstva savim drukčiji. Ni Engleska, ni Fran-

čuska nikada nisu surnjali, da čitava Njemačka odbija versaljski mirovni ugovor, resp. nekoje njegove odredbe. Stresemann i Brüning su se pozivali na njemačku jednodušnost u toj stvari isto tako kao što se sada poziva Hitler, ali možda još uspješnije jer su izabrali drugu taktiku.

Već sama njemačka izborna kampanja nije izazivala povjerenje inostranstva prema Njemačkoj. Nikada ranije u zapadnom svijetu niste mogli primjetiti teško razočaranje u njemački razvijat. Hakenkrajcleri tu promjenu u nazorima pripisuju agitaciji emigranata i nisu svjesni toga da je krvica sasvim na drugom mjestu. Bezbrojni provokativni govor na nje-

mačkim skupštinama, stalne vojničke revije, vaspitanje omladine i čitavog naroda u militarističkom duhu, velika literatura koja bez srama i stida propagira pangermanske zahtjeve, sve to utvrđuje svijet u uvjerenju, da je današnja Njemačka ozbiljna opasnost. Nista ne pomaže kancelarovi govor o miru, jer njegove riječi su u suprotnosti sa stvarnosti. Ni veliki uspjeh na izborima neće izmjeniti to nepovjerenje. Pred ujedinjenom Njemačkom, ma da nije ujedinjena dobrovoljno, inostranstvo će biti još više na oprezu. Hitlerova vlada sigurno spremna novu ofenzivu. Vjerljivo će uskoro objaviti Evropi nove njemačke zahtjeve, ponovo će reklamirati pravo na njemačku čast, to jest na ravnopravnost u naoružanju. Njemačka će bez sumnje zahtjevati pregovore s velesilama, nadajući se da će njezina pozicija tamo biti jača. Poslije pobjedosnih izbora 12. novembra njemački zahtjevi neće biti skromniji od onih, koje je Hitler ranije postavljao. To će pokazati već najbliža budućnost.

njava tek manji dio njezinog stanovništva, već i da pretežnji njegov dio po načinu privrede te svojim staleškim interesima i t. d. bliže stoji seoskim odlomcima, nego li gradu i da je tom pretežnjem dijelu stanovništva još u vijek t. zv. urbanizam, isto tako stran pojam, kao onim u Vrpolju ili Pakovu. Mimoilaziti to stvarno stanje stvari prikrivajući ga nekom statistikom o gradskoj radinosti ili bilo kojim drugim ulješavanjem, dovodi samo do pogrešnih pretpostavaka i zabluda. To je onaj pravi, duboki razlog, s kojeg se problem grada kao takovog ne osjeća kao osjećaj jedne jake svijesne cjeline, koja u obrani i razvitku svojih gradskih interesa i karakteristika nastupa odlučno i neodoljivo. U pomjicanju te svijesti, zaludu je govoriti o rješavanju našeg gradskog problema. Ta svijest, koja se stiče velikim tradicijama, a odražuje se i u onom širokem asimilatornom i privlačivom lokalnom patriotizmu, koji onemogućuje skroviti ciljeve sebičnjaka i avanturista svake vrsti, ne čeka decenije da rješava svoje vitalne gradske probleme.

Seoski pak odlomci u svojoj historijskoj povezanosti i kulturnoj, ekonomskoj i političkoj ovisnosti o Šibeniku nijesu se ni izgradili ni ospozobili za samostalni samoupravni život a nikada se nije ništa ni uradilo da se osposebe. Naša gradská radinost nije bila ni sposobna ni kadra da seoske odlomke izvede iz svoje prihvatljivosti i učini ih produktivnim članovima zajednice. Ona ih je naprotiv držala nivellirane sve skupu na jednakoj kulturnoj i gospodarskoj podlozi, pa kada se veli o seoskom balastu i mentalitetu, koji smeta našem urbanizmu, onda tu svoju gradsku radinost samo najvjekičije optužujemo. Ako se pitamo, zar su seoski odlomci krivi što naš grad nemaju zgradu podesnu za pučku i srednjoškolsku nastavu, da mu je onakova obala, ovakova kanalizacija, da na kilometre daleko treba tražiti javni zahod, da su mu javni zdravstveni primitivni, da je grad bez građevnog plana i t. d., da mu fale dačke, mnogi uvjeti modernog gradskog života i komfora, moramo doći isto tako do pitanja, u čemu su se seoski odlomci obogatili uslijed te naše gradske radinosti ili bolje kazano inercije.

Veli se a i ne poričemo, da su seoski odlomci gradu samo administrativni balast, ističe se i njihova pasivnost prema opć. blagajni. Prvo može biti uz ostalo i problem sp. sobnosti administracije, dok je naprotiv činjenica

KOJIM PUTEM?

U jednom od zadnjih brojeva ovog lista, objelodanjen je članak koji u vrlo optimističkom raspoloženju izlaže šibenskoj publici o budućem reorganizovanju naše općine na tip magistrata, kao vršioca opće uprave u prvom stepenu. Mi se ovdje ne čemo upuštati u pretres vrhu čitave sadržine tog članka iako bi prosmatrujeli mnoge stvari, tu iznesene s pozitivnijeg i realnijeg gledišta bilo vrlo potrebno postaviti ih na svoje pravo mjesto. Ako se naime uvaži da nam je svako odušvljavanje ili optimizam radi iskustva stečenog kroz zadnji decenij ovog opć. života tako zamrzao, da ga nikakvi kalorij, s kojegod strane dolazili, ne mogu da tako lako stople, pokrenu ižive, shvatit će se i naše uvjerenje o bezizglednosti koristi spothvata da to naše realno i ozbiljno gledište uvlačimo u bilo koju polemiku. Živeći u vremenima eksperimenta i rekorda s ih vrsti kao onaj ko će više pojesti ili na stablu dulje sjedati, ne možemo a da i mnoge nove ideje i projekte i ako bi mogli biti objektivno provedeni, ne ocjenjujemo u savezu sa stvarnim činjenicama, potrebama i sposobnostima. Zar i taj članak nije ponovni dokaz da mi nijesmo imali nikada jedne stalno obilježene komunalne a još manje da je postojala jedna pa bilo i načelna gradска politika. Zbrka nestalnosti i pogrešaka postala je kao nekakav naš djedovski amanet. U istoj su se odgajale i oživljavale čitave ge-

VLAHOV
OKREPLJUJUĆI ŽELUDAČNI
ELIXIR
ZDRAVSTVENI
GORKI LIKER
SVJETSKOG GLASA

proizvodnja
Jedino
R. VLAHOV
SIBENIK

TITO SCHIPA

da seoski odlomeci čitavu svoju privrednu snagu po svim oblicima i kanalima slijevaju u grad i da se ova na taj posredni način odražuje i u opć. blagajni. Naša gradska aktivnost vegetira u okviru jedne zajednice, odnosno djeluje u međusobnoj privrednoj povezanosti, pa se sloga i naš gradska problem mora prošudjivati s jednog zajedničkog gledišta: i grada i seoskih odlomaka. Ovako u dugom vremenu sazdana općinska zajednica, može se razriješiti u objestranom interesu samo postepeno, razumno i velikim naporima i žrtvama Šibenika. Nije samo na putu podjela imovine i tereta, već i organizacija novih općina i posve novim opć. aparatom, namještajem i potrebama za uspješno redovito vršenje javno-pravne funkcije, koja se općini povjerava. Sa zaostalosti, neuskost i golin pašnjacima ne daje se sve to ni zamisliti.

Nema sumnje o tom, da bitni interes grada traži ne od danas, već čak od vremena kada je građanski stalež u njemu izgubio svoj dominantan po-

ložaj, radi međusobnih borba oslanjajući se na seoske izborne mase koje su među njima odlučivale, — da svoj gradski razvoj uputi slobodan od smetnja ljudi koji za nj ne imaju ili nijesu imali ni smisla ni slavljanja. Nema sumnje ni o tom, da gradski moderni život traži i rad skopčan s izdacima i teretima i da može biti da taj rad doista sprečava administrativna glosnost, koja na objestranu štetu izprljuje financijalu administrativnu snagu čitave opć. zajednice. Ali ako se naš gradski problem ima postaviti na rješenje, prilike su takove da treba izabrati samu put postepenog razvoja, određujući već danas i administrativno i finansijsko dobro smisljeni plan prama kojem treba raditi. Time treba i kod seoskih odlomaka stvoriti osjećaj i težnju za samostalnim samoupravnim životom, treba ostvariti i lice i stvarne mogućnosti, da potrebito osiguranje teritorija naše općine, bude na zdravoj bazi. Danas smo pak od svega toga još vrlo daleko.

X.

VASO ČOK - ŠIBENIK

Industrija svjeća na električni pogon.
Zastupstvo mineralnih voda Rogačka Slatina.
Skladište papira Zagrebačke domaće tvornice papira Zagreb.
Skladište anilinskih boja Višnja Brauns, tvornica boja, Celje.
Trgovina kuhičkog posuđa, staklarije, stakla za prozore i okvira.

da što pre i finansijski omogući. Tu dobru volju nadležnih faktora treba da honorise i vi roditelji, i da izaberete manji odbor koji će se postaviti da se pitanje nove gimnazijske zgrade ne skine s dnevnom redom dok se njegovo ostvarenje i finansijski ne obezbjedi. Vaša akcija u tu svrhu mora da bude neumorna.

Kao treće pitanje, koje treba na ovom odlično posjećenom sastanku da dodirnemo, iznosim potrebu stvaranja Zajednice Doma i Škole. Ovdje je postojala ta Zajednica, ali nije radila već od dužeg vremena. Međutim za regulisanje odnosa između doma i škole bezuslovno je potreban ovakav organ. Zajednica treba da razvija saradnju između doma i škole, da miri suprotnosti medju njima, da stvara potrebnu harmoniju i uklanja smetnje i sukobe. Ona treba da je agilna, da u datim prilikama i s materijalne strane učini što za školu, da omogući da se popune i unaprede učila, obogate zbirke i kabineti, a naročito da se siromašnim učenicima pruži pomoć u knjigama, odjelu, hrani. Naša humana društva bi trebala u tom pogledu što-šta da učine. Znam mnoge gradove gdje su bogati pojedinci učinili velike poklone školi: zar u Šibeniku nema bogataša dobrog sreća koji bi zavjestali gimnaziji poklone u razne svrhe, koje sam maločas spomenuo? Sve to bi bio zadatak rada Zajednice Doma i Škole, pa i radijenog oživljavanja treba izabrati širi odbor roditelja, koji bi tu stvar uzeo u svoje ruke

Svetislav Banica

Saradnja doma i škole

Otvarami prvi sastanak roditelja učenika naše gimnazije, direktor g. BANICASVETISLAV govorio je o potrebi saradnje doma i škole. Ta njegova izlaganja donosimo u ovom članku.

Sastanci i dogovori roditelja i nastavnika mogu da urode samo dobrim plodom. Roditelji povjeravaju svoju djecu nama, nastavnicima, da ih učimo, upućujemo i vaspitamo. Njihova je budućnost u našim rukama, i mi smo dužni da se za njih staramo i da za njih radimo. Danas je to naročito teško, teže nego ikad do sada, jer kao u cijelome svijetu, i kod nas vlada kriza: kriza društva, kriza moralna, kriza uvjerenja. Sve je poljuljano i izmjenjeno, pa i sama djeca. Zato ih je teško vaspitati i učiti. Pored tih momenata psihološke i etičke prirode, dolaze još i ekonomski brige i teškoće, što nam svima zagonjava život, te se svi mučimo, brinemo, natežemo. Budućnost, u ekonomskom smislu, svima nam je neodredjena. Naročito ste vi roditelji ispunjeni tom brigom. Vaša je stalna pomisao: Šta će biti sa našom djecom? Da biste im barene olakšali borbu za obezbjeđenje budućnosti, vi ih šaljete u školu, da se tu pouče i što bolje spreme za život.

Ja dobro znam i osjećam da mi nastavnici snosimo veliku odgovornost za budućnost vaše djece. I zato moramo mi da uložimo sve svjeće sile i sve znanje, cjelega sebe — radi interesa vaše djece. Da bismo pak mogli uspješno da vršimo svoju vaspitačku i nastavniku dužnost, nama je potrebna i vaša pomoć. Mi, nastavnici i roditelji, ne možemo jedni bez drugih. S jedne strane: mi treba da obavještavamo vas roditelje o vašoj djeti, o njihovim sposobnostima, vrlinama i manama, i da vas upućujemo kako ćete postupati sa svojom djecom, jer vi mnogo štošta ne znate o njima: oni mnogo kriju od vas, i često vas krivo obavještavaju, a vi ste često pristrasni prema svojoj djeti. S druge strane, vi treba da obavještavate nas nastavnike o domaćim okolnostima u kojima vaša djece rastu o njihovim svojstvima koja se kod kuće ispoljavaju, i da nas upozorite

na naše eventualne omaške i previdjanja, jer i mi smo ljudi, i mi možemo da pogrešimo. Eto, zato je potrebna naša saradnja.

Ta naša saradnja se sastoji u prvom redu u iskrenom međusobnom obavještavanju, čiji cilj ima da bude što uspješniji moralni i duhovni razvoj vaše djece. Radi toga treba što češće da dolazite u školu, da se rasipate za uspjeh i vladanje svoje djece. U tu svrhu će se držati pojedinačna roditeljska vjeća, ali i poređatogu vi treba da se često nadjete u školi, da vaša djeca vide i znaju da vi o njihovom uspjehu i radu ozbiljnu brigu vodite.

Ovom prilikom ja hoću da vam skrenem pažnju naročito na učeničku disciplinu, jer je to jedno od najvažnijih školskih problema. Bez discipline u školi nema rada ni uspjeha. Disciplina je potrebna za red i uspjeh u školi, a i za formiranje karatera vaše djece, a u tome je ključ njihove budućnosti. Djeca su danas vrlo razudana i svojevoljna, što je i posljedica labavih društvenih prilika. Pored toga, moram da istaknem i to da su vaša djeca neobično živog temperamenta, plaha, te zbog neznačne sitnice planu, uvrede druga ili nastavnika. Neposlusnost, nevršenje izdatih naredaba, pretjerana vika i jurujava, ružne riječi i psovke, česta nepromišljenost, neredi, ružne navike i b sciljno skitanje, igranje, eto to su vrlo česte učeničke mane. Još im je opšta karakteristika i neistrajnost u radu. Svega toga treba djeca da se oduče, oslobole, u svom ličnom interesu. Ja volim djecu i gotov sam uvijek da im pripomognem, da oprostim njihove pogreške, da upotrebim lijepu riječ i savjetovanje, ali samo onda kad vidiš kod djece dobru volju, dobro srce, uvidljivost i učitivost, ružne navike i zle misli i namjere se moraju strogo kažnjavati, da sve to ne bi otelo maha u djetu i upropastilo njegov karakter i njegove pozitivne sposobnosti. Znam da i vi sami imate čestih natezanja s djecom, i da ona neće ni vas roditelje da slušaju! Zato, eto, morate da ste u sporazumu sa nastavnicima, da bi vam oni pomogli da suzbijate rdjave osobine i navike svoje djece, da bi se urazumila, smirila i sredila. Radi toga

su u školi i zavedeni i vjesne mjeru i propisi (djake kape, izostajanje uveće do 8 časova i t. d.), i vi roditelji u prvom redu morate pomagati nastavnicima u zavodjenju školske discipline, jer se ona zavodi u interesu vaše djece. Vi morate voditi računa o tome što vaša djeca rade, kuda idu, s kim se druže, kako se vlađaju na ulici, van kuće, u školi, kako rade, koliko uče, — jer ako ih zapustite i zanemarite, vi ubijate njihovu budućnost. Ako pak, u pogledu učenja, nastava ili disciplinskog postupka imate kakvu primjerku, želju, žalbu ili tužbu, ja vas molim da mi uvijek sve lično saopštite, jer ćemo samo tako moći te teške i često tugaljive stvari lako rascitati.

Na ovom našem prvom sastanku se mora naročito istaći i pitanje gimnazijske zgrade. Naša gimnazijska zgrada je strahovita. Kad sam je prvi put vidio, bio sam zapanjen. Školski ljekar, g. dr. Kandija je u svom zvanicnom izvještaju konstatovao da njena kubatura ne doseže skoro ni polovinu odredjenog vazdušnog prostora. Vi svoju djecu čuvate i pazite kod kuće, a ona godine moraju da provode u zgradu nezdravo, tjesnoj, ne-podesnoj. Ova zgrada narušava, u prvom redu, zdravlje vaše djece. Drugo, u njoj nije moguć moderan i uspješan pedagoški rad, jer nema svjetlosti, prostora, nema kabinet, knjižnice, radionica, nema mesta da se rad razvije. Treće, u takvoj školi se nemogućim učionicama i tjesnim hodnicima nije moguće održavati ni potrebnu disciplinu. Ovako dalje ne može da ostane, u interesu zdravlja i uspjeha vaše djece. Zato sam, odmah po svom dolasku, i pokrenuo to pitanje i, na veliku radost, kako Banovinska uprava, naš Ban, g. dr. Jabolović, načelnik Prosvjetnog odeljenja, g. Stipević, (a tako i naša šibenska općinska uprava, na čelu sa predsjednikom, g. Karadžolom, i cijela šibenska javnost sverdno su privatili misao da se u Šibeniku podigne nova gimnazijska zgrada, i svi su sa svoje strane sve učinili da se taj plan i ostvari. Općina je poklonila Banovini u tu svrhu odlično zemljište, a i Banovina i Općina će učiniti sve potrebljene napore da se grad-

BEROVIĆ LOVRO autobusno poduzeće Šibenik

VOZNI RED

(Svakodnevne pruge)

Sibenik—Benkovac—Babindub—Zemunik—Novigrad—Nin

Nedj. Utorak Četv. Subot	Poned. Srđaja Petak		Utorak četvrt. Subota	Nedj. Poned. Srđaja Petak
14	14 —	Šibenik ↑	8.55	8.55
14.20	14.20	Tromilja	8.30	8.30
14.45	14.45	Skradin	8.15	8.15
15.15	15.15	Br. Mostine	7.45	7.45
15.50	15.50	Lišane	7.25	7.25
16.10	16.10	Kožulovac	7.10	7.10
16.30	16.30	Benkovac	6.50	6.50
16.45	16.45	Rastević	6.40	6.40
17	17 —	Nadin	6.30	6.30
	17.15	Smilčić	6.20	
17.20	17.30	Zemunik	5.40	5.45
17.35	18 —	Babindub		
17.50	18.30	Zemunik	5.35	5.40
18.25		Smilčić	5.10	
18.55	18.45	Novigrad	4.40	
	19.30	Murvica	5.20	
		Nin	4.40	

Knin—Kiganje—Brib. Mostine—Stankovci—Benkovac	svakodnevno
6.25	Knin ↑
6.45	Radučić
7.05	Kistanje
7.30	Gjevrske
7.45	Brib. Most.
8.30	Stankovci
9.20	Benkovac

Svakodnevni priključak:
Obrovac—Šibenik i obratno.
Knin—Kistanje—Đevrske Šib. i obr.

Umoljavaju se P. n. gg. pretplatnici u Benkovcu i okolicu, da izvole podmiriti pretplatu za list gosp. Antonu Perliću koji će sakupljenu pretplatu dati nama, da bi se pretplatnička olakšala, naime da nemaju smetnji i gubljenja vremena za slanje novca postom. Isto se prakticira i u drugim mjestima što je našlo na potpuno zadovoljstvo cij. pretplatnika, kojima na taj način mnogo je lakše platiti mjesечно ono 10 din umjesto kad se sakupi više mjeseci pa prema tome i veća suma.

Uredništvo.

GRADSKE VIJESTI

K SROU,

redakcija N. Tribune želi, da prime P.n. gg. čitatelji slijedeće:

"Kako smo već u nekoliko mahova javili, Redakcija je odlučila izdavati list dva puta sedmично na zahtjev čitalaca i pošto se zato pokazala stvarna potreba.

Šibenik je najveće mjesto sjev. Dalmacije, pa bi dosta žalosno bilo kada nebi mogao u njemu opstojati jedan polutjednik, sa mjesecnom pretpлатom od samih 10 Din. Šibenčani bi morali iz same tolerancije za napredak svoga gradai izlokalnog patriotizma pomagati i podupirati svoj list. Nek im Splićani u tom pogledu budu dobar primjer.

Ovo smo naglasili, ne radi toga što je odaziv kod Šibenčana mali za list, već radi toga što bi željeli da svojim interesovanjem, uplivušu na strance koji žive u Šibeniku, a koji većim djelom ne primaju i ne trpe list, sa motivacijom da je to čisto šibenska lokalna stvar. Mislimo, ako neko živi u Šibeniku, znači da crpi koristi od njega, (jer ako bi bio na šteti nebi stanovao tu) pa kad crpi koristi morao bi i neku malenkost doprinjeti za unapredjenje grada i okolice od kojeg živi.

Ima i tu časnih iznimaka koje valja poštivati, ali većina je kao što smo gore naveli.

Apeliramo na Šibenčane i na strance da opstanak lista smatraju kao svoju opću stvar, kao što u stvari i jeste, jer pretstavlja javno mnijenje Šibenika i cijele sjeverne Dalmacije.

Uprava lista je uvjerenja da će ovo nekoliko riječi naći odaziva kod cijenjenih čitatelja u Šibeniku i cijeloj sjevernoj Dalmaciji te da će imati uvek na umu izrek:

širite Narodnu Tribunu!

KINO „BALKAN prikazuje u petak II zadnji dio filma „PLAMENA SMRT“. Nusprogram Fox žurnal i Mickie Maus.

Samo u subotu 100 % njemački sportski film „Djavo iskusava“. Film nogometn. utakmica. Sviše novi žurnal.

U nedjelju: Veliki tenor JOSEF SCHMIDT u filmu divnih pjesama i ljupkih melodija: **PJESMA SVIJETA**. Radnja se odigrava u Veneciji.

Drska krađa. 8. ov. mj. seljaku Grubisicu Paški iz sela Bilica, izvršena je otimačina novca u iznosu od 2400 Din. po nepoznatim zlikovcima koji su nakon toga netragom pobegli. Organi Pretstojništva gradske policije posuđili su na poznate džepokradice te su tako o tom obavjestili organe uprave policije u Splitu a ovi žandarmeriju u Sinju, koji su sporazumno počinatelje pronašli, uapsili, te su tako nakon suočenja sa oštećenim Grubisicem priznali djelo. Posto su na teritoriju uprave policije u Splitu počinili još neka slična djela, vodi se dalnja istraga u Splitu.

Narodni poslanik dr. Marko Kozul doputovalo je jučer iz Beograda.

"TESLA" Tonkino prikazuje u nedjelju 19 novembra i narednih dana 100 % njemački tonfilm sniman po romanu Maurice a Le Blanc i Francisca de Croisset: ARSENE LUPIN. U glav. ulog. John i Lionel Barrymore.

Njegoševa proslava. Učenici naše gimnazije su 14. ov. mj. proslavili godišnjicu rođenja našeg velikog pjesnika Petra Petrovića Njegoša. Proslava je održana u Katoličkom domu. O pjesniku je ljepo i s pun poleta govorio prof. g. Gršković J. Odlomke iz "Gorskog Vjenca" je čitao suplent g. Žečević, a Njegošev misaoni svjet u sjajno odabranim citatima izneo je supl. g. Petković. Sonet Preradovićev o Njegošu ljepo je deklamovao Gazić, učenik VIII g. a iz studije Pavla Popovića o Njegošu odlomke je pročitala Rajnišpreht Hermina, učenica VIII r. g. Ova istinska školska svečanost je neobična ljepo uspjela.

Sreski načelnik g. Petar Šerović primio je prigodom svoje krsne slave veliki broj pismenih i brzobavnih čestitaka od svih prijatelja i poznanika, te ovim putem svim najljepše zahvaljuje.

Iz udruženja zanatlija. Dne 13. ovog mjeseca delegati Udruženja zanatlija g. g. Stegić Jakov i Marotti Marjan u zajednici sa delegatima Udruženja Trgovaca posjetili su Direktora finansijske direkcije u Splitu u svrhu da se žale radi previsoko odmjerenoj

prjedloga tečevine za god. 1933.

Razlika između prjedloga koji su postavili vjestaci sviju struka i prjedloga kojeg iznosi Poreska Uprava je u nekim slučajevima trostruk.

Gospodinu Direktoru prikazane su teške ekonomski prilike u kojima se nalaze zanatlije grada Šibenika pa je isti uvidjevši opravdane prigovore delegata obećao ih uvažiti u granica ma zakona. —

Darovi Uboškom Domu. Komandan Eskadre gosp. Vulušnik sa svojim oficirima prigodom proslave mornaričkog dana poklonio je g. općinskom načelniku Din. 1500 za siromaše, a g. načelnik je dao tu svetu Uboškom Domu. Gosp. Tarle I. i gosp. Druter S. poklonili su Din. 100. —

Uprava sa harnošeu zahvaljuje plemenitim darovateljima.

Ove godine neću slaviti Krsnu slavu sv. Arhanđela Mihaila.

Petranović

DRŽAVNE NABAVKE

(Oglase kod Trg. Ind. Komore, Split)

Razna ulja za objekte Fin. Kontrole u Splitu. — Ponude slati do 15 XI.

Klingerit u pločama itd. Porculanski umivaonici itd. za Komandu Pom Ars. Tivat. Ponude do 4 XII.

Svinjska mast dobava za Kom. Jadr. Div. oblasti Mostar. Licitacija 30 XI.

Ručni i obični stop satovi za Kom. Pom. Vazduh. Divulje. Ponude 6 XII.

Kupujem jedan sparher i jednu jaceru (hladionik) — Ponude slati Tiskari E. Vitaliani i Sin.

SOKOLSTVO

Osnivanje sokolske čete u Banjevcima. Ovih je dana u Banjevcima osnovana sokolska četa inicijativom sokolskog društva u Stankovecima. Za starešinu izabran je g. Pavlaković učitelj. Sa skupštine poslat je brzjavni pozdrav Sok. Župi Šibenik.

Tražim jedan pjanino za unajmiti potrebit odmah. Plaćam po dogovoru. Za istog jamčim i vrćam u potpunom stanju. Ponuđe Sarajevska pivara Šibenik

Dnevno svježe RABUSOVE HRENOVKE. Prave kranjske kobase. Samoprodaja čajnog masla marka ZVONO. Užički kajmak. Čajkovački ovčji sir. Specijaliteti „Rusli“ sa kapulom. — Razni sirvi. Dnevno svježa kuhanja Šunka. — Sirova Šibenska Šunka. — Maslac u bloku od vlastitih zdravih krava muzara u Bačkoj, uvijek svjež. — Sve ostale delikatese, sardine, konserve i marmelade. — Sve uz snižene cijene zbog odlaska na „Sjeverni Pol.“

Zora Mayovski Cukela - ŠIBENIK

Priopćeno *)

Ugl. Uredništvu „Narodne Tribune“ Šibenik.

U članku „Narodne Tribune“ br. 37 dneva 7. Novembra 1933 pod naslovom: „Ni autobusne pruge u sjevernoj Dalmaciji nijesu dobro sastavljenе“ potkrale su se i iznesene su neke netačnosti pak molim da donesete u slijedećem broju pod istim naslovom slijedeći ispravak:

Nije istina da autobus na liniji Nin — Benkovac — Šibenik zakašnjuje na dolazak vlaka u Šibenik uslijed odlaska iz Zemunika.

Nije istina da su putnici zakasnili na ubrani vlak u 9.04 sata. Nije istina da putnici moraju od „Poljane“ do stanice na svoj trošak unajmiti posebni auto za pravodobno stići na vlak niti je isinna da putnici vlakom iz Zagreba u 13.45 izgube vezu za autobus u 14 s. za sjevernu Dalmaciju.

Nije istina da su veze neprikladno sastavljene.

Napravljiv je istina da post. autobus dolazi redovito u Šibenik a dolazio bi još prije kad ne bi brzi vlak koji stiže u Knin u 6.17 s. katkad zakašnjuje koji ima priključak na auto liniju Knin — Benkovac a time i priključak na autobus u Bibirske Mostinama za Šibenik.

Istina je pak da putnici dolaskom autobusa bivaju uvijek iskreani kod željezničke stanice na vrijeme za dolazak sa vlakom u 9.04 s. a u slučaju eventualnog zakašnjenja uslijed gornjeg razloga, posebnim mojim autom bivaju prevezeni o mom trošku do najbliže stanice gdje mogu vlak dosći i ako mi to ne slijeda u dužnost.

Putnici koji stižu vlakom u Šibenik u 13.49 s. nikad nijesu izgubili priključak na autobus koji polazi u 14 s. a za slučaj zakašnjenja vlaka autobus čeka putnike pak je isključeno da bi isti mogli zakašniti osim kod velikih zakašnjenja vlaka, gdje interesi Poštanske službe i putnika sjeverne Dalmacije.

Sibenik dne 15. XI. 1933

Sa stovanjem: Berović Lovro.

) Za članak pod ovom rubrikom uredništvo ne odgovara.

Podmirite pretplatu!

TITO SCHIPA

Stopa obezbedjenja valute kod izvoza vina

Kako je bilo objavljeno trž. industrijskog komora obratila se je pretstavnikom Min. financija, da se snizi stopa obezbedjenja valute kod izvoza vina, koja je posljednjem cjenovniku Min. financija bila povišena na Din. 500 za 100 lit. Zauzimanjem predsjednika Komore g. Jurja Dubokovića, nar. poslanika srušena je pomenuta stopa kod izvoza vina na Din 250. — za 100 litara.

Imenovanje komesara u Udrž. zanatlija

Na predlog obrtnice komore banske uprave je rasppstila upravu udruženja za srez Split i imenovala za komesara društva dra Jelavca. Komesar će u četvrtak prezeti dužnost.

Austrijski popust na carini kod uvoza jugoslavenske pšenice

Iz Beča sejavlja, da je austrijska vlada naredila carinarnici u Grazu, da carini jugoslavensku pšenicu, koja stiže željeznicom, sa 12.80 zlatnih kruna za 100 kg. Prijašnja carinska stavka iznosila je 16 zlatnih kruna.

Nema devalvacije u Argentini

Glasovi o pretstojeći devalvaciji argentinskog pesosa odlučno su demantovani od strane ministarstva finansija Pineda. Ministar je izjavio da vlasta nema namjeru da donosi kakve valutno-političke mјere.

MLJEKARNA „ALPA“ ŠIBENIK

Preporuča svoje proizvode. — Sir ala trapist tvrdi i mehani kg. po Din. 15. — ementaler — Najbolji čajni maslac „Alpa“ Din 20.25 i 30.35 kg. — Slatki i kiseli skorup i sve ostale vrsti spec. sira.

Pred inflacijom u USA

Javljaju iz Washingtona, da se u finansijskim i bankovnim krugovima smatra da će u Sjedinjenim Američkim Državama ako se nastavi sa sistematskim obaranjem dolara, neminovno doći do inflacije. Ti krugovi u vezi sa tim ističu, da su kapitali već počeli u velikoj mjeri da se izvoze iz zemlje, da je povjerenje znatno poljuljano i da su državni bonovi počeli naglo da padaju na posljednim burz. sastancima. Sve to veli se u američkim finansijskim i bankarskim krugovima nagovještava skoru krizu i ako u najkraćem roku ne bude uspostavljeno povjerenje u kredit države, koji je danas znatno poljuljan, američka državna blagajna imaće ogromnih teškoća, da emituje nove zajmove, koji su neophodno potrebni za finansijsko i privredno podizanje zemlje. Mjerovalni krugovi smatraju, da je državi potrebno najmanje jedanaest miliardi dolara, da bi mogla priteći u pomoć poljoprivrednicima, nezaposlenim radnicima i raznim bankama i da će Sjedinjene Američke države biti primorane da upotrebe čisto inflacionistička sredstva ako vlasta ne bude više bila u stanju da zaključi pod povoljnim uslovima kratkoročne zajmove za što imaju vrlo malo izgleda s obzirom na nagli pad obveznica posljednjeg američkog unutrašnjeg zajma,

Radio aparat na električnu struju prodaje se jeftino. — Obraliti se u Tiskari E. Vitaliani i Sin.

SIME ANTIĆ — ŠIBENIK

Trgovina manufakturnom robom na malo i veliko. —

USPOMENE

U društvenoj sam kancelariji. Prijeđednevna tišina, učinila je da za čas zamre ova bujna košnica, u kojoj skoro cio dan bukti: brekki život mladost i snag. Sam sam. Sjedim i razmišljam. Misli mi blude i kopaju po uspomenama dragim i toplim, kojima je ispunjena čitava cva dvorana. Pogled mi na jednom zapne na jedan mali okvir koji ovija sliku Sokolske društvene zastave. Začas mi se obnoviše sve slatke uspomene koje potka jedna teška i tužna nota. Uspomena na onoga koji je pravio načrt zastave i nadzirao rad. Tu baš do nje oko mi otkri sliku iskrenog umjetnika, našeg dragog Zvonka, onoga umjetnika koji je svojom inspiracijom i majstorskim svojim rukama izradio tako skromno, ali umjetničko djelo. Da, tu je naš Zvone, naš mili umjetnik. Njegova mi slika obuze čitavu dušu ispunjući je tolikim dragim uspomenama. Gledaju na one njegove bistrе i žive oči i prenosim se u ona vremena kad je Zvone s nama tako agilno radio, kad je iskreno, sokolski pružao svoje ideje, a tako dragovoljno i srdačno ispunja svoje sokolske dužnosti. Ispunjen sam bolom gledajući sliku milog pokojnika i oči mi neće da se uklone s nje, već neprestano ispituju i traže. Zar ga više nema? Zar je moguće da su se zauvijek ugasele one svjetle oči? Zar je prestalo da

kuca ono toplo i plemenito srce. Čudna neka hladnoća postruji mi čitavim bićem. Kad mi se na živoj slici oči dotaknuće ohladnjeno tijela, ukočene umjetnikove ruke, koža je isticala život i toplinu, mladost, sjaj-sunce.

U svijesti mi se redaju njegova majstorska djela. Sjećam se, tome nije davno. Bjese to 1922 god. Soko osniva svoju filharmoniju. Radi se marljivo, spremi se: sve se žuri. I naš Zvone radi, marljivo radi s onom poznatom i njemu svojstvenom precinosti. Sprema se prvi koncerat. Zvone radi plakat. Dirigent za pulmom s palicom u ruci. Koliko plastike, simbolike, koliko iskrene istine i tople umjetnikove želje za procvat te kulturne institucije. Zvone stvara; umjetnik proročki vidi bujan rad društva i slika za budućnost.

Malo kasnije 1923 god. drugo umjetnikovo djelo, koje još uvijek krasiti društvenu kancelariju: plakat za ples diletanata 1923 god.

Iste godine s filharmonijom stvara načrt društvene zastave.

Zatim plakate 1924, a onda ona lijepa plaketa u uljenim bojama sa divnim našim geslom „ni koristi ni slave“

Eto nam poslije, sjećam se, nastupa naš naraštaj. Potrebita je naraštajska zastava. Kome da se obratimo? Kome? Nas Zvonko je tu. Nudamo mu i molimo ga da on to izradi. On objeruće prima.

Godina je 1927. Novembra mjeseca slava je ratne mornarice. Sprema se velika svečanost. Prisustvuje i admiral brat Prica. Župa Šibenik-Zadar hoće da što vidnije učestvuje u toj nacionalnoj manifestaciji. Pada odluka da župa daruje mornarici zastavu. Ko da nam napravi načrt? Zar da se pišemo. Pa Zvonko je naš tu. Čuo je da ga trebamo. Došao je i preuzeo rad. Umjetničko djelo završava na opće divljenje. Uz zastavu predana je mornarici i krasna diploma. I nju, punu simbolike, stvara naš Zvonko,

Približujem se ranijim datunima. Sokolski slet 1930 god. Savezu potrebit je plakat da ga rasturi među narod, da propagira. Krasno umjetničko djelo, puno duha, opet stvara naš mili Zvonko. I još je toga mnogo. Ali sjećam se one iskrene i dobre volje, spremnosti i požrtvovnosti da svaku dužnost vrši na vrijeme i precizno.

Ah, odo Ti Zvone i ostavi nas. Ostavi ovaj život pun borbe i patnja da se vječno preseliš u carstvo mira i pokoja. Ostavio si nas ozlašćene i tužne. Mi plačemo, jer smo te tako rano izgubili; izgubili onda, kad si nam toliko trebao. — Kad si trebavao, obitelji, nama sokolima, društvu i domovini.

Klanjam se svijetloj Tvojoj uspomeni
Neka Ti je laka zemlja!

Soko

PODLISTAK

Prošlost

P. — Oi je jurio svojim kolima i poslije nekoliko kratkih stanki, stiže na jednu visoravan, po kojoj se prošlo jedno naselje. U daljini ocrtaju se obrisi Pirineja, pozlaćeni sunčanim zrakama.

Landry zaustavi svoja kola uz crkvu, koja je bila do groblja.

Iako u nemogućnosti da ustanovi kada i u kojim okolnostima, mladić je dobio utisak, kao da je od prije poznavao ovo mjesto. Prošlo je više od deset godina, da nije prošao kroz ovaj sunčani kraj.

Na malom trgu okruženom platama i sasvim zasjenjenom njihovim granama, nekoliko ljudi koji su sedjeli sućelice [za stolom, pijahu crno španjolsko vino. Na mahove bi se čuli uzvici popraćeni šumom koji izaziva lopta kada udara o tarabu.

Jedan čovjek prođe pored auta, kapica mu je toliko bila nataknuta na uši da je izgledala kao sastavni dio njegove osobe.

— Kako se zove ovo selo? — upita ga Landri.

Čovjek se zaustavi. Gledajući neznanca sa ljubopitnim izrazom lica, osmjejući se na način ljudi iz onih krajeva odgovori: „Sare“.

Taj čovjek udari u srce Landrijevo, sa jednim tupim udarcem, kao ona lopta u tarabu. — Sare? Juna stepenica u vremenu njegovog pustolovnog života. Svetla tačka u mramoru njegovog burnog življenja. Koliko je vremena prošlo! Bezbrizno prolazeći ovud, da vidi ove krajeve, sarenio boja, nabacanost kuća čije su se fasade ljeskale od zalazećeg sunca, kontrast između bijelih zidova i biljki, koje su se po njima penjale, sjećao se. — Onda kao i danas bio je došao na slijepo, dolatao, bježeći iz Biarritza, od njegovih igara, od nje-

govih galerijera; bježeći iznad svega od jedne žene. . .

— Da li da ostane u Sare? upita se. To je datiralo unazad deset godina. Počeo je uspomene od onda, da mu se redaju u njegovom mozgu kao ritam neke zaboravljene pjesme. Odmorište čisto i udobno. Hrana sočna i mirisava. I još Maitina lijepa kćerka gospodara odmorišta. . . Cijela prošlost redala se ispred njegovih očiju!

Vedri i bezbrizni dani u kojima je iskorisćavao obilje i raskos mladosti. Slatkoču, snagu, ponos koje je izgledalo da je nasleđe njenog nepoznatog roda.

Preko noći kad su planine izčeza-vale u tamni ili kad bi mjesec obasjavao mjesto tako da bi izgled nje-gov bio nerealan. Landri idaše duž riječice obrubljene šumom, idaše da slusa šum vodopada koji je cijekivao u dolini. Tako i one noći slušaše, nedaleko od sebe, jednu ženu koja je pjevala. . . Približi joj se. Bijaše Maitina. . . Kad su se vraćali, prozori kuća nijesu propustali svijetla i djevojka se oslanjaše na Landrijevu ruku. Dani koji su slijedili bijahu puni uspomena.

„Ti ćeš otpotovati, zaboravit ćeš me“ — rekla bi mu ona kadkad.

„Ti ćeš me isto tako zaboravit Mai-tinu“.

Ona razmišljaše, i sa mramom koji je obilježje žena njenog kraja, odgovori: „Kod nas se ljubi samo jednom u životu. . . i to sa žarom“.

On je otisao jednog dana, bez važnijeg razloga radi kojeg bi morao ići, rati toga jer je vido proći jedan auto u kojem je putovala jedna žena. . . žena kao i sve one, od kojih je bježao, ali radi kojih će se i vratiti. . .

Deset godina! Čovjek koji ga je informirao već se udaljivao. Landri ga poče dozivati. . .

„Gdje se nalazi odmorište?“

„Tamo na kraju trga. . .“

Bijaše odmorište Justa Desraguy,

oca Maitine. . . Izgled mu se nije promijenio. Sve je identično. . . po-de naprijed i tek sto je prekoracio tri, skoro razrušene stepenice, uđe u kuću. Sala bijaše prazna, kapci zatvoreni. U sali vladaše neka hladna tama. Malo po malo privikne se na tamu. Kad se čulo da je ušao, neko se podiže. . . Prikaže se jedna žena. . .

Gdje je gospodin Desraguy? upita Landri.

Kroz nekoliko sekundi vladaše tuma.

„Umro je“, reče na koncu žena sa glasom, u kojem se osjećalo da se suzdržava.

„Ah jadan! A njegova kćer?“

„Njegova kćer?“

„Da njegova kćer. Maitina. . .“

Laadri stupi korak napred nestreljivo sa žarom očekujući odgovor sa njenih usana.

„Umrla je također. . .“ odgovori ona, sa vidljivim naporom. — „Umrla je, skoro, pred devet godina. . . davajući na svijet sina. . .“

Landri sjedne. . . žlio je da pređe malo po svojoj prošlosti pod ovim krovom.

Sve je nestalo, samo sjećanje osta. Nije nastavio pitanjima, za razlog nje-ne rane smrti.

„Evo njenog sina. . .“ reče zatim žena.

Zbilja u tom času uđe jedan plavi dječak, dobro razvijen, glava mu je bila pokrivena sa plavom kapicom.

„Njen sin?“ „Njegov?“ „Ili nekog drugog?“ „Sporedno“. Sretni dani koje bi ona proživjela tu, bijahu već zakopani ispod zemlje. . . sa njenom tajnom i njenim patnjama.

Landri ispi na dušak času vina, kojom su ga poslužili, plati i izadje iz kuće. . .

Žena otvorila malo kapke i opazi auto koji isčeza-vase na kraju trga. . . Tada brišući jednu suzu na navornoj licu, prošapta:

„On ne. . . On se nije promijenio!“

Sujetska kronika

Odgovor na Hitlerov govor dao je jučer u francuskoj komori Paul Boncour, francuski ministar inostranih poslova. Boneour je rekao da hitlerizam znači opasnost sa kojom se mora računati.

Nj. Vel. Kralj Aleksandar odlikovan je ukazom rumunjskog kralja i i proizveden za marsala rumunjske vojske.

Direktne pregovore želi Hitler sa Italijom, Francu kom i Engleskom. Za ove pregovore Hitler će navodno postaviti kao uslov povratak kolonija Njemačkoj, slobodne ruke prema Austriji i jednakost u naoružanju.

MacDonald pozvao je Njemačku da se vrati u Ženevu, kako to javlja „Daily Express“.

Umro je u Pragu Pavlović-Kišenski, poznati profesor i bivši rektor univerze u Moskvi. Bio je veliki prijatelj našega naroda.

Poznati njem. pacifista, nosilac Nobelove nagrade za mir, Dr. Ludwig Quidde iz München, dolazi u Zagreb, gdje će dane 17. o. m. govoriti o temi: „O razvitu i ciljevima pacifizma“.

Strahovito nevrijeme zavladalo je u Crnoj Gori. Voda iz svih rijeka i potoka slijeva se u Skadarško jezero, te je doslo do velikih poplava.

Sovjetska vlada demandira vi-jesti o obaranju japanskih aviona. Istako i o potapanju 2 japske brode u blizini Kamčatke.

Usprkos prijekog suda u Austriji se vrše i dalje atentati bomba. Jutro je bacena bomba na balkon sefa redarstva u Linzu. Žrtava nije bilo.

Oprošteni od plaćanja gradskog prireza bit će svi siromašni građani Prijedora.

Talijanski jezik podučavat će se na svim poljskim srednjim školama, isto tako bit će zavedena katedra za talijanski jezik u univerzi u Varšavi.

14 novih kardinala bit će izabrano polovinom decembra. Mnogo izgleda ima i beogradski nuncij Pellegrinetti.

Raspust koncentracijskih logora u Njemačkoj imao bi uslijediti po jednoj vijesti agencije Havas iz Berlina, jer su kod posljednjeg glasanja gotovo svi iz ovih logora glassali za Hitlera.

Zrakoplov „Graf Zeppelin“ pre-zimiti će ove zime u Friedrichshafen nakon mnogih uspješnih ljetova.

Preletjela je Saharu francuska zračna eskadra.

Talijanska vlada dala je sredstva za zavedenje katedre za talijanski jezik na hebrejskoj univerzi u Jeruzolimu.

Od otrovnog plina stiti vodenom maglom. Sada se umjetnom vodenom maglom u Njemačkoj o tom vrše poskusi.

Roosevelt i Litvinov održali su jučer dulju konferenciju. Konačna odluka o priznanju Sovjetske Rusije još nije pala.

Univerza u Varšavi ostaje i daje zatvorena, dok su visoka poljodjelska škola, tehnika i visoka trgovacka škola cete otvorene.

Francuski tromotorni avion preletio je za 3 i pol sata sa 5 ljudi posade i 7 putnika prugu Pariz—Dakar—Pariz.

JLS INDUSTRIJA LIJESA
I TVORNICA SANDUKA - ŠIBENIK
Skladiste svakovrsnog materijala. Prodaja na veliko i malo uz najpovoljnije dnevne cijene i uvjete. Telef. br. 30.